

KOZÁKOVÁ, R. Podpúrná a paliatívni péče u pacientů s Parkinsonovou nemocí - recenzia

Martina Tomagová

Univerzita Komenského v Bratislave, Jesseniova lekárska fakulta v Martine, Ústav ošetrovateľstva

KOZÁKOVÁ, R. *Podpúrná a paliatívni péče u pacientů s Parkinsonovou nemocí*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2020. 128 s. ISBN 978-80-271-2896-9.

Monografia s názvom Podpúrná a paliatívni péče u pacientů s Parkinsonovou nemocí autorky Radky Kozákové poskytuje cenné informácie o možnosti aplikácie princípov paliatívnej starostlivosti u pacientov s Parkinsonovou chorobou (PCH). Okrem sumarizácie teoretických poznatkov k téme poskytuje originálne výsledky výskumu realizovaného v rámci projektu AZV ČR s názvom „Neuropaliatívni a rehabilitační přístup pro zachování kvality života pacientů v pokročilé fázi vybraných neurologických onemocnění“.

Text monografie s rozsahom 128 strán je tematicky primerane rozdelený do štyroch kapitol tvoriacich konzistentný celok. Jej súčasťou je zoznam použitých skratiek, register a zoznam vhodne použitých literárnych zdrojov zahraničných i domácich autorov.

V prvej kapitole je charakterizovaná PCH, popísané sú jej typické motorické a nemotorické symptómy a stručne sú predstavené meracie nástroje pre posúdenie týchto symptómov.

V druhej kapitole s názvom Terapeutické prístupy sú prezentované rôzne spôsoby liečby, vrátane nefarmakologických postupov, používané v komplexnej starostlivosti o pacientov s PCH. V tejto súvislosti sú poskytnuté cenné poznatky o skúsenostiach, o názoroch pacientov a ich opatrovateľov na tradičné terapeutické prístupy v liečbe PCH, ktoré pomáhajú lepšie pochopiť ich požiadavky a problémy.

Tretia kapitola obsahuje poznatky o hodnotení potrieb pacientov a opatrovateľov, čo tvorí východisko pre identifikovanie ich problémov v oblasti uspokojovania potrieb a následné ciele riešenie. Stručne sú charakterizované vybrané meracie nástroje pre hodnotenie potrieb pacientov a príbuzných, ktoré môžu byť použité vo výskume i klinickej praxi v rámci ich posudzovania. Súčasťou kapitoly sú aj výsledky kvalitatívneho výskumu zameraného na identifikáciu neuspokojených potrieb u pacientov s PCH a ich opatrovateľov (rodinných príslušníkov), na ktorom participovala autorka monografie. Výsledky sú významné pre poskytovanie individualizovanej a na pacientov orientovanej starostlivosti pre zabezpečenie maximálne možnej miery ich kvality života.

V poslednej, štvrtej kapitole, v nadväznosti na predchádzajúce kapitoly, je pozornosť venovaná hlavne problematike podpornej a paliatívnej starostlivosti ako súčasťi terapeutickú intervencie u pacientov s PCH. Sumarizované sú modely poskytovania paliatívnej starostlivosti. Podporná a paliatívna starostlivosť o pacientov s PCH je spracovaná systematicky a prehľadne vo vzťahu k fázam PCH. To umožňuje lepšiu orientáciu v zameraní starostlivosti v spojitosti s progresiou klinického stavu a so zmenami v uspokojovaní potrieb pacienta. Pomenované sú aj kompetencie jednotlivých členov multidisciplinárneho tímu v starostlivosti o pacientov s PCH. Dôraz je kladený na intenzívnu kooperáciu medzi členmi tohto tímu pre realizáciu komplexnej, organizovanej a individualizovanej starostlivosti pre dosiahnutie synergického efektu v spoločnej snahe zabezpečiť pacientovi maximálnu možnú mieru uspokojenia jeho potrieb. Autorka vhodne vyzdvihuje právo pacientov na rešpektovanie ich autonómie v celom procese poskytovania starostlivosti.

Monografia je prehľadne štruktúrovaná, tvorí kompaktný celok poskytujúci dôležité poznatky pre výskum, vzdelávanie aj klinickú prax v oblasti paliatívnej starostlivosti o pacientov s PCH. I napriek tomu, že v Českej republike bolo v období posledných 10 rokov vydaných niekoľko odborných publikácií týkajúcich sa problematiky paliatívnej starostlivosti, monografia prináša nové informácie a vyplňa medzeru v tejto oblasti. Má predpoklad pre oslovenie zástupcov rôznych zdravotníckych profesií (napríklad lekárov, sestry, psychológov), okrem toho aj vysokoškolských pedagógov i študentov v odbore ošetrovateľstvo, všeobecné lekárstvo zaoberajúcich sa problematikou paliatívnej starostlivosti, špeciálne o pacientov s PCH.

Kontakt

doc. Mgr. Martina Tomagová, PhD.

Ústav ošetrovateľstva, JLF UK

Malá Hora 5

036 01 Martin

Slovensko

E-mail: martina.tomagova@uniba.sk

Prijaté: 15. 4. 2020

Akceptované: 18. 5. 2020